

Reglemente om användning av artificiell intelligens vid Åbo Akademi

Innehållsförteckning

Kapitel 1. Allmänt	1
1 Tillämpningsområde.....	1
2 Praktisk tillämpning av reglementet	2
Kapitel 2. Övergripande begrepp och principer.....	2
3 Definition av begreppet artificiell intelligens	2
4 Utgångspunkter för användningen av AI vid Åbo Akademi	2
5 Upphovspersoners och användares ansvar	3
6 Transparens.....	3
7 Skydd för personuppgifter	3
8 Konfidentiell information	3
9 Upphovsrättsskyddat material.....	4
10 AI-förordningens krav	4
11 Europeiska kommissionens riktlinjer	4
Kapitel 3. Utveckling, anskaffning och användning av AI-verktyg	4
12 Forskning och utveckling av AI-verktyg och AI-modeller	4
13 AI-verktyg som används eller utvecklas inom administrationen	5
14 Centralt införskaffade AI-verktyg och stöd	5
15 Förbjudna AI-verktyg och användning av AI-verktyg på egen risk.....	5
Kapitel 4. Övriga bestämmelser	5
16 Ikraftträdande	5

Kapitel 1. Allmänt

1 Tillämpningsområde

Det här reglementet definierar begrepp och principer för användning av artificiell intelligens (AI) vid Åbo Akademi. Reglementet omfattar bestämmelser om hur verktyg, modeller och system som är baserade på eller utnyttjar artificiell intelligens får användas vid Åbo Akademi med särskilt fokus på forskning, undervisning och studier, inklusive forskning och utveckling av AI-verktyg, modeller och system. Reglementet gäller alla Åbo Akademis anställda (forskande, undervisande och administrativ personal) och studerande samt övriga personer med avtal för icke-anställda vid Åbo Akademi.

Reglementet om användning av artificiell intelligens vid Åbo Akademi är underställt Åbo Akademis ledningsinstruktion och kan kompletteras med rutiner för centrala processer

inom reglementets tillämpningsområde. Övergripande ansvar för användningen av artificiell intelligens vid Åbo Akademi framgår av Åbo Akademis ledningsinstruktion och andra instruktioner, reglementen och bestämmelser om ansvar inom Åbo Akademis verksamhet, inklusive befattningsbeskrivningar.

2 Praktisk tillämpning av reglementet

Rektor fastställer rutiner som reglerar centrala processer inom användningen av artificiell intelligens vid Åbo Akademi. Rutinerna utgör en del av Åbo Akademis verksamhetsledningsmodell. Rutiner i anslutning till reglementet om användningen av artificiell intelligens vid Åbo Akademi preciserar ansvar, ger riktlinjer och praktiska tillvägagångssätt för verksamhet och aktiviteter inom reglementets tillämpningsområde.

Kapitel 2. Övergripande begrepp och principer

3 Definition av begreppet artificiell intelligens

Artificiell intelligens (AI) är ett samlingsbegrepp som syftar på ett antal olika tekniker som gör att datorer bearbetar data på ett till synes intelligent sätt.

Definitionen av AI-system är enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1689) ett maskinbaserat system som är utformat för att fungera med varierande grad av autonomi och som kan visa anpassningsförmåga efter att ha införts och som, för uttryckliga eller underförstådda mål, drar slutsatser som är härledda från den indata det tar emot, om hur utdata såsom förutsägelser, innehåll, rekommendationer eller beslut som kan påverka fysiska eller virtuella miljöer, ska genereras.

AI-verktyg (till exempel ChatGPT, Microsoft Copilot, Google Gemini, Claude och Apple Intelligence) är AI-system som kan producera text, bilder och varierat innehåll baserat på den data de tränats på. Fokus i det här reglementet är att ge anvisningar för användningen av AI-verktyg som bygger på s.k. stora språkmodeller (Large Language Models, LLMs).

4 Utgångspunkter för användningen av AI vid Åbo Akademi

Åbo Akademi vill uppmuntra till aktiv användning av ny teknik och artificiell intelligens. En aktiv användning av ny teknik och AI vid ÅA förutsätter en medveten efterlevnad av juridiska regler och etiska principer för sådan användning.

Reglementet syftar till att svara på de studerandes och den forskande, undervisande och administrativa personalens behov att hitta gemensamma utgångspunkter och spelregler för att använda artificiell intelligens i studier och arbete.

Vid användning av AI-verktyg är det viktigt att särskilja mellan AI-verktyg som används i öppen miljö och AI-verktyg som används i sluten miljö för kontrollerade syften. Med öppen miljö avses AI-verktyg som är nätbaserade och tillgängliga för en bred målgrupp. Användning i sluten miljö kan t.ex. vara ett AI-verktyg som används internt inom Åbo Akademi och körs på Åbo Akademis servrar.

5 Upphovspersoners och användares ansvar

Användningen av AI-verktyg ska uppfylla principerna rättvisa, likvärdighet, jämlikhet, hållbarhet och respekt för andra.

Upphovspersonen är alltid ansvarig för sitt eget verk. Den person som tagit fram eller publicerat material med hjälp av AI-verktyg ansvarar för innehållet och riktigheten i materialet. AI-verktyg ska inte användas för att skapa material vars riktighet den fysiska personen inte själv kan kontrollera.

Särskilt inom administrativt beslutsfattande och vid tillhandahållande av digitala tjänster till allmänheten måste de begränsningar som lagstiftningen ställer på beslutsfattandet och innehållsgranskningen beaktas.

6 Transparens

Vid all vetenskaplig verksamhet och genomförande av studier vid Åbo Akademi ska användningen av artificiell intelligens anges på det sätt som krävs enligt god vetenskaplig praxis och enligt bestämmelserna i Åbo Akademis interna styrdokument och riktgivande dokument visavi användningen av AI-verktyg.

I annan verksamhet vid universitetet ska användningen av AI-verktyg meddelas på ett korrekt och sanningsenligt sätt. Det här gäller både kommunikation om AI-användning till intressenter och när AI-genererat innehåll används. En AI-genererad text eller bild eller ett blogginlägg ska inte presenteras som eget verk.

7 Skydd för personuppgifter

Det är endast tillåtet att mata in eller behandla personuppgifter i ett AI-verktyg i enlighet med bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EU 2016/679) om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter (GDPR-förordningen) och Åbo Akademis interna styrdokument och riktgivande dokument. Personuppgifter definieras i enlighet med artikel 4.1 i GDPR-förordningen. Personuppgifter får endast hanteras i sådana AI-verktyg som är skyddade i sluten miljö och som Åbo Akademi godkänt för ändamålet.

För att skydda ens egna och andras personuppgifter ska personuppgifter i regel inte matas in något AI-verktyg. Om det dock är nödvändigt får personuppgifter hanteras endast i sådana AI-verktyg som är skyddade i sluten miljö och som Åbo Akademi godkänt för ändamålet.

8 Konfidentiell information

Det är endast tillåtet att mata in eller behandla konfidentiell information i skyddad, sluten miljö och i verktyg som Åbo Akademi godkänt för ändamålet. Exempel på konfidentiell information är företagshemligheter (lag om offentlighet i myndigheternas verksamhet 621/1999, 24 §, lag om företagshemligheter 595/2018) eller annan konfidentiell information enligt Åbo Akademis avtalsförpliktelser.

9 Upphovsrättsskyddat material

Det är endast tillåtet att mata in eller behandla upphovsrättsskyddat material i skyddad, sluten miljö och i verktyg som Åbo Akademi godkänt för ändamålet eller i verktyg som säkrar att upphovsrätterna inte kränks.

Begränsningarna kopplade till upphovsrätt måste beaktas ifall färdigt material, till exempel artiklar eller forskningsdata, matas in för bearbetning av AI-verktyg. Det är viktigt att förstå vilka användarvillkor AI-verktyget har.

10 AI-förordningens krav

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1689) om harmoniserade regler för artificiell intelligens (härefter ”AI-förordningen”) trädde i kraft 1.8.2024. Förordningen om artificiell intelligens syftar till att säkerställa att AI-system utvecklas och används på ett ansvarsfullt sätt. Genom regelverket införs skyldigheter för leverantörer och spridare av AI-teknik och det reglerar godkännandet av system för artificiell intelligens på EU:s inre marknad.

AI-förordningen innehåller regler för utsläppande på marknaden, ibruktagande och användning av AI-verktyg inom EU. AI-förordningen ställer främst krav på de som utvecklar AI-modeller och system. AI-förordningen sorterar AI-verktyg, system och modeller efter hur riskfyllda de anses vara. Beroende på risknivån finns olika regler att följa. Både utvecklare och användare av AI-verktyg behöver veta vilken risknivå deras system eller modell tillhör eftersom det styr vilka krav som ställs.

11 Europeiska kommissionens riktlinjer

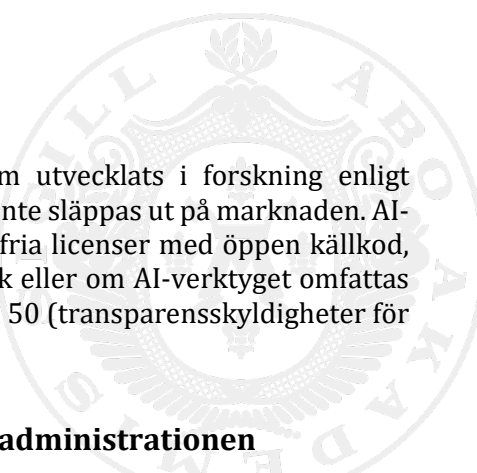
Utöver lagstiftning ska relevanta riktlinjer givna av Europeiska kommissionen beaktas i användningen av artificiell intelligens vid Åbo Akademi. Exempel på sådana riktlinjer är kommissionens riktlinjer för ansvarsfull användning av generativ AI i forskning och etiska riktlinjer för lärares användning av artificiell intelligens i undervisning. Användaren ansvarar själv för att beakta relevanta och uppdaterade riktlinjer inom sitt eget verksamhetsområde.

Kapitel 3. Utveckling, anskaffning och användning av AI-verktyg

12 Forskning och utveckling av AI-verktyg och AI-modeller

EU:s förordning om artificiell intelligens stöder innovation, respekterar forskningens frihet och förordningens avsikt är inte att underminera forsknings- och utvecklingsverksamhet. AI-verktyg och AI-modeller som särskilt utvecklats, tagits i bruk och används enbart för vetenskaplig forskning och utveckling är undantagna förordningens bestämmelser.

Också produktorienterad forsknings-, testnings- och utvecklingsverksamhet visavi AI-verktyg eller AI-modeller är undantagen. Undantaget gäller bara AI-verktyg eller AI-modeller som inte släpps ut på marknaden eller tas i bruk. Undantaget påverkar inte skyldigheten att följa AI-förordningen om ett AI-verktyg eller en AI-modell släpps ut på marknaden eller tas i bruk till följd av sådan forsknings- och utvecklingsverksamhet eller tillämpningen av bestämmelser om regulatoriska sandlådor för AI och testning under verkliga förhållanden.

AI-verktyg eller AI-modeller för allmänna ändamål som utvecklats i forskning enligt definitionen i EU:s förordning om artificiell intelligens får inte släppas ut på marknaden. AI-verktyg får dock släppas ut på marknaden med kostnadsfria licenser med öppen källkod, såvida inte AI-verktyget utgör ett AI-verktyg med hög risk eller om AI-verktyget omfattas av artikel 5 (förbjudna användningsområden) eller artikel 50 (transparenskyldigheter för leverantörer och tillhandahållare av vissa AI-verktyg).

13 AI-verktyg som används eller utvecklas inom administrationen

Åbo Akademi ansvarar för de AI-verktyg, system och modeller som används och utvecklas inom administrationen och Åbo Akademi ska se till att AI-förordningens bestämmelser efterlevs. Det är förbjudet att inom Åbo Akademi utveckla eller använda AI-verktyg som är förbjudna enligt förordningen. Åbo Akademi kan också förbjuda användning eller utveckling av AI-verktyg med hög risk.

14 Centralt införskaffade AI-verktyg och stöd

ICT-service eller annan systemägare vid Åbo Akademi erbjuder stöd för användning av de AI-verktyg som köps in centralt vid Åbo Akademi. Information om systemen finns på intranätet.

Systemägare och ICT-service upprätthåller en lista över vilka AI-verktyg som kan användas för vilka ändamål.

15 Förbjudna AI-verktyg och användning av AI-verktyg på egen risk

Ifall ICT-service uttryckligen förbjudit användningen av ett AI-verktyg får det inte användas.

Ibruktagande av AI-verktyg som sker utan att ICT-service är involverad sker på egen risk och användaren ansvarar själv för säkerheten och eventuella kostnader som kan komma till följd av användningen.

Kapitel 4. Övriga bestämmelser

16 Ikraftträdande

Detta reglemente träder i kraft 17.3.2025. Samtidigt upphävs rektors, pro- eller vicerektors och direktörers beslut som fattats i ärenden inom detta reglements tillämpningsområde före reglementets ikraftträdande.